

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
PL 1
13035 AVI

kirjaamo.etela@avi.fi

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle kanteluasiassa / Potentiel Oy

ESAVI/13183/2020

Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunta / ympäristönsuojeluviranomainen antaa Potentiel Oy:n kantelusta aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon.

Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on rakennus- ja ympäristövaliokunta, jonka alaisuudessa toimii ympäristövalvonta, joka virkamiestyönä hoitaa käytännön valvonnan ja päätösten valmistelun valiokunnalle. Käytännön valvontatyö voidaan jakaa ennako- ja jälkivalvontaan. Ennakovalvonta käsittää lupakäsittelyyn liittyvät toimet. Jälkivalvonta voi olla suunnitelmallista, jolloin se sisältyy viranomaisen valvontasuunnitelmaan ja käsittää luvan-, ilmoituksenvaraisen tai rekisteröitävän toiminnan valvontaa tai ei suunnitelmallista, jolla tarkoitetaan pääasiassa haittaperusteista valvontaa.

Ennakovalvontaan eli ympäristölupahakemuksen käsittelyyn liittyvät toimet

Rakennus- ja ympäristövaliokunta tiedostaa, että aluehallintovirasto ei tutki kantelun vireilletulosta kahta vuotta vanhempia tapahtumia. Asian selventämiseksi ja kokonaisuuden hahmottamisen edistämiseksi on kuitenkin tarpeen lyhyesti mainita myös oleelliset aikaisemmat toimet.

- 2.5.2013 Potentiel Oy on saattanut vireille ympäristölupahakemuksen maankaatopaikalle/vanhan sora- ja murskainvalvontatäytölle. Kantelussa Potentiel Oy moittii viranomaista sanan maankaatopaikan käytöstä, koska toiminnanharjoittajan mukaan kyse ei ole kaatopaikkatoiminnasta. Selvennyksenä ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että silloinkin kun ei ole kyse jätteen luokiteltavan maa-aineksen sijoittamisesta, käytetään ympäristönsuojelulain mukaisesti nimitystä maankaatopaikkaa, kun kyse on maa-aineksen pysyvästä loppusijoittamisesta.
- 24.10.2013 Todettakoon Potentiel Oy:n väitteeseen, että yritys on saanut ELY-keskukselta luvan 214/2013 täyttää tilalla olevan sora- ja murskainvalvontatäytteen vastauksena seuraavasti. ELY-keskus ei ole ollut toimivaltainen viranomainen ratkaisemaan tai valvomaan sora- ja murskainvalvontatäyttämistä, riippumatta siitä mitä lupia mahdollinen toimenpide edellyttää (esim. ympäristölupa, maisematyölupa, toimenpidelupa). Kantelussa lupana mainittu asiakirja on ELY-keskuksen 24.10.2013 päivätty ja Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnalle osoitettu lausunto koskien kunnan

ympäristönsuojeluviranomaisen käsittelemään ja ratkaisuvallassa olevaan ympäristölupahakemukseen soramontun täyttämiseksi.

- 4.12.2013 Ympäristönsuojelupäällikkö teki 4.12.2013 § 6 viranhaltijapäätöksen hakemuksen käsittelyn lopettamisesta ja päätöksen maksu oli 1510 €.
- Toiminnanharjoittaja valitti päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen.
- 28.8.2015 Vaasan hallinto-oikeus on valituksen johdosta tekemässään päätöksessä (15/0476/3) kumonnut ympäristönsuojelupäällikön päätöksen ja todennut, että hakemus olisi tullut jättää lepäämään ja että hakemusasia on edelleen vireillä Sipoon ympäristönsuojeluviranomaisessa. Päätöksestä ei ole valitettu.
- 17.12.2015 Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tiedusteli toiminnanharjoittajalta, jatketaanko ympäristöluvan käsittelyä vai vetääkö toiminnanharjoittaja pois lupahakemuksensa.
- 4.1.2016 Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut haluavansa odottaa.
- 12.5.2017 Potentiel Oy:llä on ollut vireillä suunnittelutarvehakemus ja ympäristölupahakemus, jonka johdosta tilanteen havainnoimiseksi kunnan ympäristö- ja rakennusvalvonnan toimesta on tehty paikalla käynti kyseisenä ajankohtana. Osmo Kauppinen on ollut läsnä ja käynnistä on laadittu 7.6.2017 päivätty muistio. Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut, ettei aio täyttää kuoppaa ympäristölupahakemuksen mukaisesti. Lupahakemusta ei ole vedetty pois, eikä täydennetty vastaamaan muuttunutta tilannetta.
- 19.6.2019 Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on pyytänyt toiminnanharjoittajaa ilmoittamaan vetääkö se hakemuksensa pois tai täydentääkö se hakemuksen käsittelykelposeksi 31.7.2019 mennessä.
- 7.8.2019 Toiminnanharjoittaja on vastineessaan todennut virheellisesti, että ympäristölupahakemus ei ole voimassa. Toimija ei näin ollen ole vastannut Sipoon ympäristönsuojeluviranomaisen pyyntöön vetää hakemus pois tai jatkaa käsittelyä täydentämällä hakemus ajantasaiseksi.
- 5.9.2019 Jälkivalvontaan liittyvään ennalta sovitun tarkastuksen yhteydessä on myös keskusteltu ympäristölupaprosessin tilanteesta ja jatkotoimista (28.10.2019 päivätty muistio, paikalla Osmo Kauppinen ja kaksi ympäristötarkastajaa). Ympäristötarkastaja on todennut, että yrityksen 2013 jättämä ympäristölupahakemus on edelleen vireillä (Vaasan Hallinto-oikeuden päätös 28.8.2015, 15/0476/3) ja että hakemuksen käsittelylle on kolme vaihtoehtoa:
- hakemusta täydennetään ja asiassa tehdään lupapäätös (myönteinen tai kielteinen riippuen hakemuksen täydennyksistä),
  - hakemusta ei täydennetä ja asiassa tehdään lupapäätös (kielteinen),
  - hakija vetää hakemuksensa pois ja asiassa tehdään hakemuksen käsittelyn lopettava päätös.
- Kauppinen totesi tarkastuksen aikana, että Potentiel Oy haluaa jatkaa prosessia.
- 28.10.2019 Ympäristölupahakemusasian loppuun saattamiseksi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on lähestynyt toiminnanharjoittajaa kirjeellä, jossa on todettu, että hakemuksen käsittely tulee viedä päätökseen joko niin, että viranomaisen antaa päätöksen ympäristölupa-asiassa tai jos

toiminnanharjoittaja ilmoittaa vetävänsä hakemuksen pois, ympäristönsuojeluviranomainen tekee päätöksen ympäristölupahakemuksen käsittelyn lopettamisesta. Kirjeessä on neuvonnallisesti kerrottu tarkemmin vaihtoehtoista ja mitä kukin vaihtoehto tulisi maksamaan sekä valitusoikeudesta. Lisäksi on kerrottu käsittelyaikataulusta sekä pyydetty toiminnanharjoittajaa ilmoittamaan 22.11.2019 mennessä, minkä vaihtoehdon mukaan edetään. Lopuksi on vielä ilmoitettu, että mikäli toiminnanharjoittaja ei ilmaise tahtoaan määräaikaan mennessä, ympäristönsuojeluviranomainen tulee tekemään lupahakemuksesta kielteisen päätöksen, koska hakemuksen puutteellisuudesta johtuen se ei ole käsittelykelpoinen. Kyseisen päätöksen **maksu on 3020 €**.

- 31.10.2019 Toiminnanharjoittaja ilmoitti, ettei soramonttua täytetä koskaan vaan tasataan omaan käyttöön.
- 11.2.2020 Rakennus- ja ympäristövaliokunta antoi kielteisen päätöksen § 10 ympäristölupa-asiassa. Päätöksestä sekä siitä perittävästä maksusta oli valitusoikeus Vaasan hallinto-oikeuteen.
- 2.3.2020 Potentiel Oy valitti rakennus- ja ympäristövaliokunnan päätöksestä sekä maksusta.
- 10.3.2020 Potentiel Oy lähetti ympäristötarkastajalle sähköpostin, jossa vaati, että ympäristöluvasta perittävä lasku on peruttava. Perustelu vaatimukselle oli mm., että lasku on lähetetty 21.02.2020, eräpäivä 06.03.2020 ja saapui postista 09.03.2020.
- 12.3.2020 Ympäristötarkastaja on vastannut Potentiel Oy:n vaatimukseen laskun peruuttamisesta ja pahoittelut, että ympäristölupaa koskeva lasku oli lähetetty sekä kertonut, että lasku on mitätöity. Virhe johtui taksamuutoksista. Maksun määrän osalta sovellettiin oikeaa, vireilletuloajankohtana voimassa ollutta taksaa (2008-2013). Mutta maksun suorittamisen, eli käytännössä eräpäivän osalta oli sovellettu virheellisesti tällä hetkellä voimassa olevaa 27.2.2019 § 16 hyväksytyä taksaa.
- 30.3.2021 Vaasan hallinto-oikeus antoi päätöksensä ympäristölupa-asiassa, päätösno 21/0042/3. Hallinto-oikeuden ratkaisu oli jättää tutkimatta vaatimukset liittyen rakennuslupien ja purkuilmoituksen käsittelyyn sekä niistä määrättyihin maksuihin, naapureiden jätevesien johtamiseen, vesiosuuskunnan toimintaan, muutoksenhakijan vahingonkorvausvaatimukseen sekä ympäristölupa-asian käsittelyyn, tarkastusten kulkuun ja niiden muistioihin liittyvät kanteluluontoiset vaatimukset ja huomautukset. Lisäksi hallinto-oikeus hylkäsi valituksen sekä katselmuksen toimittamista koskevan vaatimuksen.
- Potentiel Oy haki valituslupaa Korkeimmalta hallinto-oikeudelta.
- 4.10.2021 Korkein hallinto-oikeus antoi päätöksensä asiassa (taltionro 422), hyläten valituslupahakemuksen.

Jälkivalvonta

Haittailmoitus ja hiekkakuopan täyttäminen mm. jätteillä

Haittaperusteisten ilmoitusten johdosta viranomaisen on yleensä tarkoituksenmukaista toimittaa tarkastus/paikallakäynti ilmoittamatta siitä tarkastettavalle kohteelle etukäteen. Mikäli tarkastettavassa kohteessa on säännösten vastaista toimintaa, sitä ei ehditä peitellä viranomaisen toimiessa näin. Tällainen

toimintatapa tarkastusta toimittaessa ei ole lainvastaista. Hallintolain pääsäännöstä voidaan poiketa, eli tarkastuksen aloittamisajankohdan ilmoittamisesta asianosaiselle, jos ilmoittaminen vaarantaa tarkastuksen tarkoituksen toteutumista (hallintolaki 39 § 1 mom.).

- 13.5.2019 Ympäristönsuojeluviranomainen on saanut nimettömän ilmoituksen, jonka mukaan Spjutsundintien varrella olevaa hiekkakuoppaa täytetään.
- 16.5.2019 Kunnan ympäristövalvonnasta ympäristötarkastaja on ennakkoon ilmoittamatta käynyt Spjutsundintie 878 sijaitsevalla Potentiel Oy:n omistamalla hiekkakuopalla selvittääkseen koskiko ilmoitus kyseistä kuoppaa. Ympäristötarkastaja totesi, että kuoppaa täytetään mm. jätteillä. Potentiel Oy:n edustaja Osmo Kauppinen oli paikalla. Käynnistä on laadittu 19.6.2019 päivätty muistio johtopäätöksineen ja se on toimitettu toiminnanharjoittajalle.
- 16.6.2019 Sinikka Kauppinen ilmoitti, ettei kuoppaa ole tarkoitus täyttää vaan ainoastaan tasoittaa.
- 20.6.2019 16.5.2019 suoritetun tarkastuksen perusteella ympäristönsuojeluviranomaisen on tullut puuttua havaitsemaansa toimivaltaansa kuuluvaan säännösten vastaiseen toimintaan ja on näin ollen toimittanut Potentiel Oy:lle seuraavansisältöisen kehotuksen:
1. Jätteiden sijoittaminen kiinteistöllä 753-430-9-32 olevaan hiekkakuoppaan tulee lopettaa.
  2. Kiinteistöllä 753-430-9-32 olevan hiekkakuopan pohjoisreunaan ajatut jätteet tulee poistaa ja toimittaa asianmukaiset luvat omaavaan jätteiden käsittelypaikkaan Potentiel Oy:n nimissä. Jätteiden toimittamisesta on esitettävä kuitit Sipoon ympäristövalvontaan.
  3. Kiinteistönomistajan on esitettävä selvitys alueella tehdyistä muista maanpinnan muokkauksista. Selvityksessä tulee esittää:
    - a. alkuperäiset, ennen täyttöä olleet maaston korot
    - b. täyttöjen korkeus kuopan eri osissa
    - c. millä aineksilla täyttöä on tehty
    - d. mistä täyttömateriaali on kiinteistölle tullut
    - e. minkä ajan kuluessa täytöt on toteutettu.
- Kehotusta on tullut noudattaa kohdan 1 osalta välittömästi ja kohtien 2-3 osalta 18.8.2019 mennessä.
- Toiminnanharjoittajaa on myös tässä vaiheessa informoitu jatkotoimenpiteistä, eli että ympäristötarkastaja tulee määräajan päättymisen jälkeen tekemään kiinteistöllä tarkastuksen kehotuksen noudattamisen valvomiseksi ja että kehotuksen noudattamisen valvomiseksi tehtävästä tarkastuksesta voidaan periä ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen **valvontamaksu (tällä hetkellä maksu on 399 €)**. Lisäksi mikäli kehotusta ei noudateta, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi käynnistää asiassa hallintopakkomenettelyn.
- 27.8.2019 Kehotuksen noudattamisen valvomiseksi Potentiel Oy:lle on esitetty vaihtoehtoiset ajankohdat tarkastusajan sopimiseksi.
- 29.8.2019 Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut itselleen sopivan tarkastusajankohdan, joka oli 5.9.2019.
- 5.9.2019 Tarkastus, johon osallistui Potentiel Oy:n edustaja Osmo Kauppinen sekä kaksi kunnan ympäristötarkastajaa. Tarkastuksesta on laadittu 28.10.2019 päivätty muistio ja se on toimitettu Potentiel Oy:lle. Muistion johtopäätöksistä ilmenee, että 20.6.2019 annettuja kehotuksia ei pääosiltaan ole noudatettu (metallijätteiden poistoimittamista lukuunottamatta). **Muistion kohdassa "Jatkotoimenpiteet" viranomainen on kirjannut, että**

muistion yhteydessä toiminnanharjoittajalle on lähetetty kirje koskien lupaprosessin jatkoa ja toiminnanharjoittajaa on pyydetty vastaamaan kirjeeseen 22.11.2019 mennessä. Toiminnanharjoittajaa on informoitu, että 20.6.2019 annetun kehotuksen noudattamatta jättämisen valvontaan liittyvät toimet arvioidaan määräajan 22.11.2019 päätyttyä.

Kun soramontun täyttöä on samanaikaisesti käsitelty ympäristölupa-asiana, eikä kyse ole akuutista tai välittömästä ympäristön pilaamisesta, ympäristönsuojeluviranomaisen ei ole ollut tarkoituksenmukaista edistää jälkivalvontaan liittyviä toimia laillisen tilan saavuttamiseksi ennen ympäristölupa-asian lainvoimaisuutta. Korkein hallinto-oikeus on antanut päätöksensä lupa-asiaassa 4.10.2021. Lupahakemus-asian kielteisen ratkaisun saatua lainvoiman, viranomainen tulee jatkamaan jälkivalvontaa tilanteen saattamiseksi lailliseen tilaan. Mikäli toiminnanharjoittaja ei omaehtoisesti ryhdy toimenpiteisiin tilanteen oikaisemiseksi, ympäristönsuojeluviranomainen tulee käynnistämään asiassa hallintopakkomenettelyn.

Naapurin Byarsborgin jätevesikaivo ja Spjutsundin kaupan mahdollinen kaatopaikka

- 5.9.2020 Potentiel Oy:n kantelun erinäisissä asiakirjoissa on tuotu toistamiseen esille naapurin, Byarsborgin jätevesi kaivon sekä Spjutsundin kaupan mahdollinen kaatopaikka. 28.10.2019 päivättyyn muistioon tarkastuksesta 5.9.2020, on kohdassa "Muut tarkastuksessa esille nousseet asiat" **kirjallisesti** ohjeistettu toiminnanharjoittajaa, että mikäli asiassa halutaan jatkotoimenpiteitä, voi asianomainen ympäristönsuojelulain 186 § mukaan panna asian kirjallisesti vireille.
- 17.3.2020 Osmo Kauppinen on sähköpostitse tiedustellut
1. koska tulet ottamaan kaivo- ja ojavesinäytteet jotta voin olla paikalla opastamassa
2. mihin toimenpiteisiin Sipoon kunta on ryhtynyt Spjutsundintien toisella puolella olevien Sereniuksen omistaman vanhan kaupan ja Byarsborgin liittämiseksi vesi- ja viemäriverkostoon
- 23.3.2020 Ympäristötarkastaja on vastannut 17.3.2020 saapuneeseen tiedusteluun seuraavasti:
"Olitte tiedustelleet Byarsborgin ja vanhan kaupan viemäriverkostoon liittämisen aikataulusta.
Valvontatoimenpiteisiin, jotka koskisivat Byarsborgin ja vanhan kaupan liittämistä viemäriverkostoon, ei ole tarpeellista ryhtyä, koska heillä ei ole vesihuoltolain mukaista liittymisvelvollisuutta viemäriin. Liittymisvelvollisuus on vain vesihuoltolaitoksen toiminta-alueilla, eikä kyseinen alue ole vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita.
Kuten tarkastusmuistiossa 28.10.2019 on ohjeistettu, voitte halutessanne laittaa ns. jätevesikaivoa koskevat mahdolliset vaatimuksenne kirjallisesti vireille Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kirjallinen vireillepano voi olla vapaamuotoinen, kunhan siitä ilmenevät riittävän selvästi vähintään seuraavat asiat: vireillepanijan yhteystiedot, kuvaus kokemastanne haitasta tai muu selvitys vireillepanon perusteista, mahdolliset vaatimukset asian ratkaisemiksi ja allekirjoitus. Vireillepano osoitetaan Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivalle rakennus- ja ympäristövaliokunnalle ja toimitetaan ympäristövalvontaan osoitteella Ympäristövalvonta, PL 7, 04131 Sipoon kunta tai sähköisesti ymparisto@sipoo.fi. Kirjallisen vireillepanon johdosta asia käsitellään viranomaisessa ja siitä annetaan valituskelpoinen päätös. Haitankärsijän vireillepaneman asian

käsittely on maksutonta. Muussa tapauksessa ilmeisen perusteettoman asian käsittelystä voidaan periä taksan mukainen maksu.”

24.3.2020 Osmo Kauppinen tiedustelee minkä lakipykälän mukaan tulkinta 23.3.2020 on tehty ja toteaa että, kesti vuosia saada tämäkin vastaus.

Ympäristötarkastaja vastaa samaisena päivänä että, kiinteistön liittymisvelvollisuudesta vesihuoltolaitoksen verkostoon säädetään vesihuoltolain (119/2001, muutos 681/2014) 10 §:ssä.

Kiinteistön liittäminen järjestettyyn jätehuoltoon / jätemaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii yhdessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa jätelain 24 §:n mukaisena yleisenä valvontaviranomaisena.

8.3.2020 Osmo Kauppisen viesti

1. onkohan Paratiisintie 2 rakennus poistettu kiinteistörekisteristä ja kiinteistövero siten oikeinomaan
2. poistathan Saija Ruponen kiinteistön pois jätemaksun piiristä, Rosk'nRoll's tarvitsee sinun ilmoituksen

9.3.2020 Rakennusvalvonnasta lupa-arkkitehti Tove Hagman on vastannut 8.3.2020 tulleeeseen viestiin jätemaksuun liittyen seuraavasti:

- olette jättäneet purkuilmoituksenne vapaa-aikarakennuksen purkamisesta 3.3. Rakennus poistuu rakennusrekisteristä kun purkuilmoitus on hyväksytty (eli samalla kun saatte päätöksen asiasta).
- voitte lähettää kopion päätöksestä jäteyhtiölle, joka sen perusteella voi jättää kiinteistön pois jätemaksun piiristä. Käsittääkseni tämän pitäisi riittää.

Lupa-arkkitehdin asiasta 30.3.2020 tehdyllä päätöksellä purkutöihin sai ryhtyä.

31.3.2020 Osmo Kauppisen s-postiviesti

kiitos rakennuksen purkamiseen ei tarvittu lupaa vaan ilmoitus riitti mutta tarvitsen ilmoituksen rakennuksen poistamisen kiinteistörekisteristä jotta kiinteistö voidaan irrottaa jätemaksun piiristä huomenna on jo huhtikuu ja taas jysähtää uusi kuukausimaksu

Viranomaisen ja sen alaisten virkamiesten toiminta

Yllä mainittuun selvennykseen ja siihen liittyviin asiakirjoihin viitaten, ympäristönsuojeluviranomainen katsoo toimineensa kaikilta osin asiantuntevasti, asianmukaisesti sekä hyvän hallintotavan mukaisesti. Tämä koskee myös sen alaisia virkamiehiä heidän hoitaessa sekä ennakoivalvontaan että jälkivalvontaan liittyviä virkatehtäviä. Kantelussa esitetyt väitteet epäasiallisesta toiminnasta, salailusta ja tahallisesta haittaamisesta ovat täysin perusteettomia.

Vastaukset yksilöityihin kysymyksiin

Aluehallintovirasto on pyytänyt myös kannanottoa tiettyihin yksilöityihin kysymyksiin.

Ympäristönsuojeluviranomainen antaa niihin alla olevat vastaukset.

AVI pyytää tietoa, mistä asiakirjoissa kerrotussa, lokakuussa 2020 odotetussa hallinto-oikeuden päätöksessä on kyse. Päätöstä ei ole toimitettu AVI:lle.

Mitä todennäköisimmin kyse on Potentiel Oy:n valituksesta koskien rakennus- ja ympäristövaliokunnan päätöstä ympäristölupa-asiassa 11.2.2020 § 10. Vaasan hallinto-oikeus on antanut päätöksensä asiassa 30.3.2021 päätösno 21/0042/3. Hallinto-oikeuden ratkaisu oli jättää tutkimatta vaatimukset liittyen rakennuslupien ja purkuilmoituksen käsittelyyn sekä niistä määrättyihin maksuihin, naapureiden jätevesien johtamiseen, vesiosuuskunnan toimintaan, muutoksenhakijan vahingonkorvausvaatimukseen sekä ympäristölupa-asian käsittelyyn, tarkastusten kulkuun ja niiden muistioihin liittyvät kanteluluontoiset vaatimukset ja huomautukset. Lisäksi hallinto-oikeus hylkäsi valituksen sekä katselmuksen toimittamista koskevan vaatimuksen.

Potentiel Oy haki valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta/valitti asiasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. KHO antoi päätöksensä asiassa 4.10.2021 taltionro 422, hyläten valituslupahakemuksen.

Aluehallintovirastolle toimitetaan kopiot yllä mainituista päätöksistä.

AVI pyytää myös tietoa, onko tähän samaan asiaan mahdollisesti annettu lausuntoja ylimmille laillisuusvalvojille eli oikeuskanslerille tai oikeusasiamiehelle.

Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole antanut asiassa lausuntoa ylimmille laillisuusvalvojille.